

Szkolenie
z zasad konkurencyjności
obowiązujących w ramach
PO RYBY 2014-2020

dla wnioskodawców i
beneficjentów
Nadnoteckiej Grupy
Rybackiej

Piła, 10 marca 2020 r.

Unia Europejska

Europejski Fundusz
Morski i Rybacki

PLAN SZKOLENIA

- I. Otwarcie szkolenia, przedstawienie celu szkolenia. Informacje wstępne
- II. Zasady ubiegania się o pomoc w ramach 4 Priorytetu PO RYBY 2014-2020 – ogólne informacje w kontekście zasady konkurencyjności
- III. Umowa o dofinansowanie a zasady konkurencyjności – konsekwencje umowne naruszenia zasady
- IV. Zasady konkurencyjności obowiązujące od 30 września 2019 r.
- V. Nabór wniosków w ramach Przedsięwzięcia P. 1.1.1 Modernizacja i innowacyjność w przedsiębiorstwach rybackich – główne informacje, zasady obowiązujące w naborze
- VI. Kryteria oceny wniosków
- VII. Zasady wypełniania wniosków o dofinansowanie

Zasady ubiegania się o pomoc

- Nabór wniosków za pośrednictwem LGR
- Rola LGR w procesie przyznawania pomocy
- Rola UM w procesie przyznawania pomocy
- Znaczenie ogłoszenia o naborze i kryteria wyboru
- Najważniejsze akty prawne – Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 6 września 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy finansowej na realizację operacji w ramach działań wsparcie przygotowawcze i realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność, w tym koszty bieżące i aktywizacja, objętych Priorytetem 4. Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej, zawartym w Programie Operacyjnym „Rybnactwo i Morze”
- Wniosek o przyznanie pomocy
- Instrukcja wniosku o przyznanie pomocy
- Umowa o przyznanie pomocy

Zasady dofinansowania operacji

Pomoc oparta jest na modelu zwrotu kosztów kwalifikowalnych

- Do kosztów kwalifikowalnych operacji **zalicza się koszty faktycznie poniesione przez beneficjenta od dnia przyznania pomocy z tytułu realizacji tej operacji lub jej części, w tym podatek od towarów i usług (VAT) na zasadach określonych w art. 69 ust. 3 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013.**
- **Do kosztów kwalifikowalnych operacji, zalicza się również koszty związane z realizacją tej operacji lub jej części faktycznie poniesione przez beneficjenta przed dniem przyznania pomocy, lecz nie wcześniej niż od dnia 1 stycznia 2015 r.**
- Do kosztów kwalifikowalnych operacji nie zalicza się kosztów:
 - 1) **zakupu używanych** maszyn, urządzeń lub innego sprzętu;
 - 2) **nabycia gruntu**, budynku, budowli lub **prawa do dysponowania nimi**;
 - 3) nakładów rzeczowych;
 - 4) **pracy własnej** wykonywanej przez beneficjenta będącego osobą fizyczną i pracy wolontariuszy;
 - 5) **ogólnych** realizacji tej operacji, w tym honorariów architektów i inżynierów, opłat za konsultacje i doradztwo w zakresie przygotowania przez wnioskodawcę dokumentacji niezbędnej do przyznania i rozliczenia pomocy, w tym studiów wykonalności, oraz kosztów połączeń telefonicznych, opłat za zużyta wodę, energię elektryczną i nośniki energii:
 - a) **powyżej 10% wartości netto operacji**,
 - b) które **nie miały bezpośredniego związku** z realizacją operacji,
 - c) które **zostały naliczone i wykazane niezgodnie ze sposobem określonym w umowie o dofinansowanie.**

Zasady dofinansowania operacji

Pomoc oparta jest na modelu zwrotu kosztów kwalifikowalnych

- Do kosztów kwalifikowalnych operacji nie zalicza się kosztów:
 - 6) związanych z **umową leasingu**:
 - a) w której **brak jest postanowień przenoszących na beneficjenta własność rzeczy** będących przedmiotem leasingu,
 - b) **odsetek, opłat ubezpieczeniowych, marży finansującego i kosztów ogólnych**, w tym również podatku od towarów i usług (VAT);
 - 7) **amortyzacji** środków trwałych;
 - 8) związanych z konserwacją obiektów kultu religijnego i cmentarzy;
 - 9) **kosztów poniesionych** w związku z realizacją tej operacji **poza obszarem LSR**.
- **Wysokość poniesionych kosztów kwalifikowalnych** operacji ustala się na podstawie umowy, faktury lub innego równoważnego dokumentu księgowego oraz innych dokumentów potwierdzających dokonanie zapłaty przez beneficjenta.
- **Wydatki muszą być ponoszone zgodnie z zasadą konkurencyjności** – zasady konkurencyjności zawarte są w dokumencie przygotowanym przez MG MiŻŚ (znajduje się na stronie internetowej LGR).

Zasady konkurencyjności – podstawowe informacje

- **Wydatki muszą być ponoszone zgodnie z zasadą konkurencyjności** – zasady konkurencyjności zawarte są w dokumencie przygotowanym przez MGMiŻŚ (znajduje się na stronie internetowej LGR).
- Chodzi o to, żeby:
 - 1) Dokonywać zakupów **po cenach rynkowych** (cena możliwie najtańsza przy zachowaniu warunków brzegowych zakupu określonych przez beneficjenta)
 - 2) *Umożliwić konkurencję* różnym wykonawcom (potencjalnym oferentom)
 - 3) Przeciwdziałać nabyciu przez beneficjenta dóbr i usług **od podmiotów powiązanych**
- Zasady konkurencyjności obowiązują dla PO RYBY 2014-2020 (wspólny dokument dla różnych działań).
- W innych programach obowiązują inne zasady
- Zasady konkurencyjności się zmieniają – czasem w trakcie realizacji operacji (akurat w PO RYBY nie jest to częste)
- Naruszenie zasad konkurencji przez beneficjenta może rodzić szereg problemów – nie tylko uznanie wydatków za niekwalifikowalne i korekty finansowe, ale również problemy karnoskarbowe.

Zasady konkurencyjności – podstawowe informacje

Umowa o dofinansowanie

- § 6 ust. 1 pkt 13 umowy

1. **Beneficjent zobowiązuje się do spełnienia warunków określonych w Programie, rozporządzeniu nr 1303/2013, rozporządzeniu nr 508/2014, ustawie o EFMR, rozporządzeniu w sprawie Priorytetu 4 i rozporządzeniu w sprawie zaliczek oraz realizacji operacji zgodnie z postanowieniami umowy, a w szczególności do:**

13) **zachowania konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców poszczególnych zadań ujętych w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji stanowiącym załącznik nr 1 do umowy, w przypadku gdy do ich wyboru nie mają zastosowania przepisy o zamówieniach publicznych, zgodnie z Zasadami konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze”, opublikowanymi na stronie internetowej administrowanej przez ministra właściwego do spraw rybnactwa.**

- § 13 ust. 2 umowy

2. **W przypadkach niewypełnienia przez Beneficjenta zobowiązań, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1–3, 9, 10 lit. a, b i f–h, 11 i 13 oraz § 8 ust. 1, Beneficjent zachowuje prawo do części pomocy finansowej w wysokości odpowiadającej tej części operacji lub jej etapu, które zostały zrealizowane lub mogą zostać zrealizowane zgodnie z warunkami, o których mowa w § 3, jeżeli cel operacji został osiągnięty lub może zostać osiągnięty do dnia złożenia wniosku o płatność końcową.**

Zasady konkurencyjności – podstawowe informacje

Umowa o dofinansowanie

- Zasady konkurencji określone w PO RYBY 2014-2020 są **różne dla różnych pułapów finansowych** – im „droższe” zakupy w ramach operacji, tym wymagania są bardziej wyśrubowane
- Operacja od strony finansowej obejmuje szereg kosztów, jakie ponieść musi beneficjent – planowane koszty ujmuje się w zestawieniu rzeczowo finansowym, który jest załącznikiem do umowy, poniesione wydatki przedstawia się do refundacji
- Koszty te są ze sobą powiązane (np., żeby budynek można koszty rozbić na poszczególne zakupy, od cegieł po stolarkę i klamki, a można ograniczyć się do określenia kosztu „budowa domu”)
- Zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie **zasada konkurencyjności powinna zostać zachowana na poziomie wyboru wykonawców zadań** – par. 6 ust. 1 pkt 13:

„zachowania konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców poszczególnych zadań ujętych w zestawieniu rzeczowo finansowym operacji stanowiącym załącznik nr 1 do umowy”

- Zadanie to termin zdefiniowany w umowie o dofinansowanie: par. 1 pkt 22

*„22) zadanie – to **jedna lub kilka pozycji w zestawieniu rzeczowo – finansowym operacji, obejmujących dostawę, robotę budowlaną lub usługę** mającą być przedmiotem nabycia, **pochodzącą od jednego dostawcy lub wykonawcy o ściśle określonym przeznaczeniu lub funkcjonalności**, przy czym dostawa może obejmować zarówno jeden przedmiot, jak i całą partię, robota budowlana może składać się z jednej roboty budowlanej bądź kilku robót budowlanych, a usługa może składać się z jednej usługi bądź kilku rodzajów usług”.*

- 1 dostawa, 1 robota budowlana, 1 usługa – zasadniczo nie powinno się łączyć tych zakresów.

Zasady konkurencyjności – podstawowe informacje

Umowa o dofinansowanie

- Zadanie to termin zdefiniowany w umowie o dofinansowanie: par. 1 pkt 22
- „22) zadanie – to jedna lub kilka pozycji w zestawieniu rzeczowo – finansowym operacji, obejmujących dostawę, robotę budowlaną lub usługę mającą być przedmiotem nabycia, pochodzącą od jednego dostawcy lub wykonawcy o ściśle określonym przeznaczeniu lub funkcjonalności, przy czym dostawa może obejmować zarówno jeden przedmiot, jak i całą partię, robota budowlana może składać się z jednej roboty budowlanej bądź kilku robót budowlanych, a usługa może składać się z jednej usługi bądź kilku rodzajów usług”.*

Dostawa, usługa, robota budowlana – kluczowe pojęcia, zdefiniowane w ustawie PZP

- dostawy- należy przez to rozumieć **nabywanie rzeczy oraz innych dóbr**, w szczególności na podstawie umowy sprzedaży, dostawy, najmu, dzierżawy oraz leasingu z opcją lub bez opcji zakupu, które może obejmować **dotatkowo rozmieszczenie lub instalację;**
- roboty budowlane - należy przez to rozumieć **wykonanie albo zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych**, a także realizację obiektu budowlanego, za pomocą dowolnych środków, zgodnie z wymaganiami określonymi przez zamawiającego;
- usługa - należy przez to rozumieć **wszelkie świadczenia**, których przedmiotem nie są roboty budowlane lub dostawy.

- Rozgraniczenie bywa bardzo trudne (np. zakup i montaż drzwi).

Zasady konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” 2014-2020

- Dokument ustanowiony w związku z postanowieniami ustawy oraz rozporządzenia – realizuje odesłanie z umowy o dofinansowanie
- Dokument dostępny na **stronie internetowej MGMIŻŚ**, publikowany również na stronach NGR i UM
- W trakcie realizacji operacji warto zweryfikować, czy dokument nie uległ zmianom (na razie nie zapowiada się, by coś się miało zmienić)
- Zasady obowiązujące obecnie zostały zawarte **w dokumencie podpisanym 16 września 2019 r.** i obowiązują **w stosunku do umów o dofinansowanie zawartych po 30 września 2020 r.** – zatem wnioskodawcy z aktualnych naborów są nim objęci
- Dokument z 16 września 2019 r. jest nieco bardziej konkretny i bardziej surowy jeżeli chodzi o wymagania w stosunku do wcześniejszych Zasad
- Zasady znajdują zastosowanie do całego Programu Operacyjnego (dlatego jeżeli beneficjent realizuje operację nie w ramach LSR, ale np. w ramach umowy zawartej z ARIRM, również musi je stosować – jeżeli umowa o dofinansowanie zawarta po 30 września 2019 r.).

Zasady konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” 2014-2020

- To czy dany beneficjent musi stosować Zasady... zależy od:
 - 1) wartości przedmiotu zamówienia
 - 2) tego, czy podmiot jest zobowiązany do stosowania przepisów PZP;
 - 3) nie zachodzą sytuacje wyjątkowe (o których opowiem na końcu, bo są dosyć rzadkie i wymagają szczegółowego udokumentowania).

Wartość przedmiotu zamówienia (różne obowiązki dla następujących wartości progowych):

- 1) 20 tys. zł netto
- 2) 50 tys. zł netto
- 3) 30 tys. euro netto (próg istotny dla podmiotów zobowiązanych do stosowania ustawy PZP)

Zasady konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” 2014-2020

- To czy dany beneficjent musi stosować Zasady... zależy od:
 - 1) wartości przedmiotu zamówienia
 - 2) tego, czy podmiot jest zobowiązany do stosowania przepisów PZP;
- Jeżeli mamy **podmiot zobowiązany do stosowania ustawy PZP** (głównie JSFP, np. gminy, samorządowe osoby prawne, itp.):
 - 1) Jeżeli zamówienie podprogowe, tzw., bagatelne (wartość niższa niż 30 000 euro netto) – trzeba stosować w pewnym zakresie – tzn. albo regulacje określone w rozdziale 2 Zasad..., albo wewnętrzną procedurę udzielania zamówień (najczęściej).
 - 2) jeżeli zamówienie powyżej progu bagatelności - nie trzeba stosować Zasad (przepisy PZP są bardziej rozbudowane, restrykcyjne, mają walor prawa powszechnie obowiązującego).
- **Podmioty niezobowiązane do stosowania ustawy PZP** w zasadzie muszą stosować Zasady – chyba, że wartość zamówienia poniżej 20 000 zł netto, wówczas należy jedynie udokumentować (zachować ślad rewizyjny) wybrania wykonawcy w sposób konkurencyjny, np. wydruk oferty ze strony, wysłanie zapytań do firm.

Zasady konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” 2014-2020

W przypadku beneficjentów nie będących podmiotami zobowiązanymi do stosowania PZP przez zachowanie konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców należy rozumieć:

- 1) W przypadku zamówień powyżej kwoty 20 000 złotych netto do kwoty 50 000 złotych netto:
 - przedstawienie trzech ofert wraz z wnioskiem o płatność albo trybu postępowania określonego w Zasadach... (rozdz. 2 Zasad).
 - w przypadku zamówień powyżej 50 000 złotych netto — zastosowanie wymogów (trybu) określonych Zasadach (rozdział 2).

W każdym przypadku, w którym Beneficjenci udziela zamówienia, ma obowiązek udokumentowania (pozostawienia śladu rewizyjnego), że przeprowadzone przez nich postępowania zapewniły konkurencyjny tryb wyboru wykonawców (np. zapytania ofertowe, wydruki ofert).

Zasady konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” 2014-2020

- Generalnie – **przekroczenie progu 50 000 zł netto jest związane z koniecznością spełnienia bardziej surowych obowiązków**, dlatego tak ważne jest prawidłowe oszacowanie wartości przedmiotu zamówienia
- Zasady... zawierają szereg regulacji mających celu ograniczenie możliwości zaniżania wartości przedmiotu zamówienia – tak, by beneficjent nie dzielił sztucznie zamówienia, by mieć mniej restrykcyjne wymagania
- **W zasadzie prawidłowe określenie wartości przedmiotu zamówienia jest najtrudniejszym zadaniem – a dokładniej to, co należy traktować jako jedno zamówienie, a co można podzielić**
- **W razie wątpliwości radzę łączyć podobne elementy, co do których mamy podejrzenie, że mogą zostać ocenione jako powiązane** (np. nie zamawiać osobno zakupu sprzętu i osobno jego montażu, jeżeli na rynku powszechnie jest oferowane połączenie tych dwóch elementów)

Zasady konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” 2014-2020

- Istotna jest wartość przedmiotu zamówienia (żeby określić który tryb stosować)
- W przypadku, **gdy kilka zamówień w ramach jednej operacji dotyczy tej samej kategorii kosztów, Beneficjent powinien je zsumować**;
- Wartości poszczególnych zamówień powinny zostać zsumowane, w przypadku łącznego spełnienia następujących przesłanek:
 - 1) możliwe jest udzielenie zamówienia **w tym samym czasie**;
 - 2) możliwe jest wykonanie zamówienia **przez jednego wykonawcę**.
 - 3) usługi, dostawy lub roboty budowlane są **tożsame rodzajowo lub funkcjonalnie**;
- Możliwość realizacji **w tym samym czasie i przez jednego wykonawcę** – czy jeden podmiot ma możliwość wykonania zamówienia w jednym ciągu (nie zachodzi konieczność przerwy). Np. jeżeli realizujemy inwestycję budowlaną to z reguły można ją powierzyć do wykonania jednemu podmiotowi.
- Ale czasem mamy skomplikowany proces prawny i inwestycyjny – pozwolenie na budowę obiektu A już mamy, ale o pozwolenie na budowę obiektu B musimy poczekać. Wówczas dopuszczalne byłoby podzielenie zamówienia.
- Tożsamość rodzajowa lub funkcjonalna bardziej skomplikowana (rodzaj: usługi, roboty budowlane, dostawy)

Zasady konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” 2014-2020

Zachowanie konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców

- Sposób **przeprowadzenia szacowania zamówienia powinien zostać udokumentowany na piśmie**, w celu zapewnienia prawidłowej ścieżki audytu (w praktyce –najczęściej **rozeznanie cenowe** w jakiejś formie)
- Należy pamiętać, by te czynności poprzedzające poszukiwanie wykonawców (czyli poprzedzające np. rozesłanie zapytań ofertowych czy ogłoszenie zamówienia na swojej stronie), **udokumentować – w formie wydruków ofert**, na których podstawie ustaliliśmy wartość zamówienia, tj. że ona mieści się w danym przedziale określonym w Zasadach...). Te czynności i tak w jakiejś formie należy wykonać przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy – chodzi tylko o to, by pozostał po nich jakiś ślad pozwalający ustalić, że szacowanej kwoty zamówienia nie wzięliśmy z sufitu
- **Sumowanie służy tylko ustaleniu, którym trybem należy udzielić zamówienia**. Zasady zawierają bowiem drugi obowiązek – w zasadzie przeciwny co do celu

Zasady konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” 2014-2020

Podział zamówienia

- **W celu zapewnienia możliwości udziału w postępowaniu mniejszych podmiotów, Beneficjent zobowiązany jest do podziału zamówienia na tyle części, ile jest potencjalnie możliwe.**
- W przypadku niedokonania podziału zamawiający musi uzasadnić i udokumentować przyczyny braku podzielenia zamówienia.
- **Niewielkie trudności, niewielkie koszty, nieznaczne problemy ze skoordynowaniem działań wykonawców, a w szczególności wygoda zamawiającego nie stanowią wystarczającego powodu braku podziału zamówienia na części.**
- **Podział zamówienia na części byłby niewłaściwy przede wszystkim w przypadkach, gdy Beneficjent stwierdzi, że taki podział groziłby ograniczeniem konkurencji albo nadmiernymi trudnościami technicznymi lub nadmiernymi kosztami wykonania zamówienia, lub też potrzeba skoordynowania działań różnych wykonawców realizujących poszczególne części zamówienia mogłaby poważnie zagrozić właściwemu wykonaniu zamówienia.**
- Te zasady – z jednej strony nakazujące sumować wartość a drugiej strony nakazujące dzielić zamówienie dla umożliwienia udziału w zamówieniu mniejszych podmiotów, są teoretycznie równoważne, ale przestrzegam przed dzieleniem zamówienia by umożliwić udział mniejszych podmiotów, na skutek czego zamówienie z wyższego progu (np. powyżej 50 000 zł) dzieli się na kilka mniejszych, np. poniżej 20 000 zł. Z tego trudno się wytłumaczyć.
- **Formułą godzącą te dwie zasady jest zapytanie ofertowe, w którym zadanie jest podzielone na mniejsze części – wykonawcy mogą składać oferty na całość, ale dopuszczalne są także oferty częściowe**

Zasady konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” 2014-2020

Zachowanie konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców

- **Beneficjent nie może udzielać zamówienia podmiotom powiązanim z nim osobowo lub kapitałowo**
- Przez powiązania kapitałowe lub osobowe rozumie się wzajemne powiązania między:
 - 1) z jednej strony:
 - a) **Beneficjentem lub**
 - b) osobami upoważnionymi do **zaciągania zobowiązań** w imieniu Beneficjenta
 - c) lub osobami wykonującymi w imieniu **Beneficjenta czynności związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem procedury wyboru wykonawcy**
 - a
 - 2) z drugiej Strony – **wykonawcą**.

Jakie powiązania są zabronione?

- **uczestniczenie w spółce** jako wspólnik spółki cywilnej lub spółki osobowej (zamawiający wspólnikiem wykonawcy, zamawiający i wykonawca w jednej spółce, wykonawca to wspólnik Zamawiającego);
- **posiadanie co najmniej 10 % udziałów lub akcji** w kapitale innego podmiotu (spółki z. o.o. i S.A. – Wykonawca akcjonariuszem Zamawiającego, Zamawiający akcjonariuszem Wykonawcy, Zamawiający i Wykonawca akcjonariuszami tej samej spółki);
- pełnienie funkcji członka organu nadzorczego, kontrolnego lub zarządzającego, prokurenta, pełnomocnika;
- pozostawaniu w **związku małżeńskim**, w stosunku **pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej**, pokrewieństwa lub powinowactwa **w linii bocznej do drugiego stopnia** lub w stosunku **przysposobienia, opieki lub kurateli**.

Zasady konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” 2014-2020

Zachowanie konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców

- **Beneficjent umieszcza informację na temat zakresu wykluczenia w zapytaniu ofertowym – bardzo ważne, często z powodu tej drobnostki na beneficjentów nakładane są korekty finansowe**
- Wyjątkowo zawarcie umowy z podmiotem jest dopuszczalne, ale musi zostać spełnionych kilka warunków:
 - 1) Beneficjent przeprowadził zgodnie z Zasadami... **co najmniej dwa postępowania** o udzielenie tego samego zamówienia
 - 2) **W dwóch kolejnych postępowaniach Beneficjent nie otrzymał żadnej oferty, albo otrzymał wyłącznie oferty podlegające odrzuceniu**
 - 3) Beneficjent **złożył do Instytucji Pośredniczącej** (UM w przypadku operacji realizowanych w ramach LSR) **uzasadniony wniosek o wyrażenie zgody** na udzielenie zamówienia podmiotowi powiązanemu
 - 4) **Instytucja Pośrednicząca taki wniosek zaakceptuje** (tzn. przekona ją uzasadnienie i dołączone do niego dokumenty).

Zasady konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” 2014-2020

Tryb udzielania zamówień o wartości od 20 000 zł netto do 50.000 zł netto.

Beneficjent jest zobowiązany do:

I opcja: - pozyskanie trzech ofert i złożenie ich na etapie wniosku o płatność

- Zasady **nie precyzują wymagań co do ofert**, ale należy mieć na uwadze kilka wskazówek, które pozwolą uniknięcia kwestionowania przedłożonych ofert:
 - 1) Oferty na ten sam zakres rzeczowy
 - 2) Oferty od podmiotów niepowiązanych
 - 3) Oferta z podobnego okresu czasowego poprzedzającego realizację zamówienia
 - 4) Oferta powinna pochodzić od możliwego do zweryfikowania wykonawcy (konkretny podmiot)
 - 5) Pojawiają się sygnały, że niekiedy wydruki ze stron internetowych są kwestionowane – jak niemające charakteru oferty, tylko informacji handlowej albo zaproszenia do negocjacji ze strony wykonawcy

II opcja: zachowanie procedury, którą należy zastosować dla zamówień powyżej 50 000 zł netto.

Zasady konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” 2014-2020

Zachowanie konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców

Tryb udzielania zamówień o wartości powyżej 50.000 zł netto.

Beneficjent jest zobowiązany do:

- I. **I opcja:**
 - 1) **upublicznienie zapytania ofertowego na stronie internetowej Beneficjenta lub branżowej stronie internetowej o zasięgu ogólnopolskim**
oraz
 - 2) **wysłanie zapytania ofertowego do co najmniej dwóch potencjalnych wykonawców, o ile na rynku istnieje dwóch potencjalnych wykonawców danego zamówienia,**
- II. **II opcja**
 - **wysłanie zapytania ofertowego do co najmniej pięciu potencjalnych wykonawców, o ile na rynku istnieje pięciu potencjalnych wykonawców danego zamówienia, albo**
- III. **III opcja**
 - **zamieszczenia zapytania ofertowego na dedykowanym portalu ARiMR**
- IV. **IV opcja**
 - **przedstawienia udokumentowanego opisu działań podjętych przez Beneficjenta w celu zachowania konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców, w przypadku zamówień przeprowadzonych nie później niż w dniu 8 czerwca 2018 r.**

Zasady konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” 2014-2020

Zapytanie ofertowe

Każde zamówienie, niezależnie od tego, który sposób wyboru wykonawcy wybierzemu, wiąże się z zapytaniem ofertowym. Powinno ono zawierać przynajmniej:

- 1) **Opis przedmiotu** zamówienia – co zamierzamy nabyć
- 2) **Kryteria oceny** oferty, informację o wagach punktowych lub procentowych przypisanych do poszczególnych kryteriów oceny oferty, sposobu przyznawania punktacji za spełnienie danego kryterium,
- 3) **Termin składania ofert**, przy czym termin na złożenie oferty powinien wynosić **nie mniej niż 7 dni od dnia następnego po ogłoszeniu zapytania ofertowego** (w przypadku **modyfikacji zapytania ofertowego, termin powinien zostać wydłużony do co najmniej 7 dni od dnia następnego po ogłoszeniu zmodyfikowanego zapytania ofertowego**);
- 4) Informację o wykluczeniu z możliwości udzielenia zamówienia podmiotom powiązanim osobowo lub kapitałowo;
- 5) **Informację o unieważnieniu postępowania w przypadku braku złożenia co najmniej dwóch ofert** zgodnych z zapytaniem ofertowym. W przypadku zapytania ofertowego na portalu ARiMR, Beneficjent może dokonać wyboru wykonawcy na podstawie jednej oferty (wówczas ta klauzula jest niepotrzebna);
- 6) Informację, **w jakich przypadkach oferta zostanie odrzucona.**

Zasady konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” 2014-2020

Zapytanie ofertowe - elementy

Opis przedmiotu zamówienia – czyli to, co zamierzamy nabyć

- Opis powinien być **zgodny z tym, czego dotyczyły nasze rozeznania cenowe** na wstępnym etapie, na którym ustalaliśmy, w który próg finansowy określony w Zasadach... wchodzimy
- Powinien być **maksymalnie precyzyjny**, by uniknąć problemów z otrzymaniem od Wykonawcy nie tego, czego oczekujemy, ryzyko w tym zakresie obciąża nas
- Opis powinien określać **nie tylko co**, ale też **kiedy** (ewentualnie **gdzie**) Wykonawca ma to zrobić i jakie pozostałe świadczenia ma zrealizować (np. przy zakupie rzeczy, urządzeń, należy doprecyzować, czy z dowozem, montażem i instalacją, czy bez, czy ma być gwarancja na towar/usługę, czy nie)
- W przypadku robót budowlanych warto załączyć projekt, przedmiary itp., pozwalające określić cenę, sposób realizacji
- W zasadzie opis **nie powinien zawierać oznaczeń wskazujących na firmę, producenta** (powinna być możliwość dopuszczenia rozwiązań równoważnych)
- Do opisu przedmiotu zamówienia **warto dołączyć umowę**, zwłaszcza, jeżeli zamówienie jest bardziej skomplikowane – chodzi o zabezpieczenia karami umownymi, klauzulami gwarancyjnymi itp. prawidłową realizację zamówienia
- Treść oferty w zakresie przedmiotu zamówienia musi odpowiadać treści zapytania (kazu stołów do krojenia z dwiema komorami).

Zasady konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” 2014-2020

Zapytanie ofertowe - elementy

Kryteria oceny

Kryteria oceny **powinny być adekwatne** do przedmiotu zamówienia

- **Nie ma obowiązku ustalania ceny jedynym kryterium** (Wykonawca nie musi nabywać najtańszego na rynku produktu/usługi)
- Dodatkowe kryteria są możliwe – ale **nie mogą być dyskryminujące**. Inne (pozacenowe) kryteria powinny być **związane z przedmiotem zamówienia** - np. długość okresu gwarancji na produkt, termin realizacji zamówienia, osiągnięcie jakiegoś wskaźnika dotarcia (w przypadku zlecenia kampanii promocyjnej) itp.
- Jeżeli są kryteria pozacenowe, to należy opisać **w jaki sposób będą one weryfikowane**, czy konieczne jest składanie jakich dokumentów na potwierdzenie spełnienia kryterium
- Jeżeli kryterium jest cena, ważne, żeby **oferta formułowała cenę w sposób jednoznaczny** (a nie wariantowy lub z możliwością upustów, jeżeli nie rozstrzygnięto, czy upust będzie przysługiwał beneficjentowi). Cena **powinna zawierać wszystkie składniki cenotwórcze** (w tym należny podatek VAT)
- Jeżeli więcej niż jedno kryterium – należy **każdemu kryterium przypisać wagi punktowe** (np. Cena 60%, termin realizacji 40%) oraz najlepiej podać wzór jak będzie obliczane jaką liczbę punktów przyznano ofercie
- Warto określić, która oferta będzie miała pierwszeństwo w przypadku uzyskania takiej samej liczby punktów (zaoferowania tej samej ceny)

Zasady konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” 2014-2020

Zapytanie ofertowe – elementy

Termin składania oferty

- Termin składania ofert – **nie krótszy niż 7 dni**
- W przypadku **modyfikacji zapytania ofertowego** (np. opisu przedmiotu zamówienia) należy termin składania ofert **wydłużyć co najmniej o 7 dni od dnia następującego po zmianie**
- Należy też opisać **w jakiej formie** (papierowo czy elektronicznie) należy złożyć ofertę. Jeżeli składanie ofert w formie papierowej (albo papierowej i elektronicznej) należy podać godzinę, do której oferta powinna zostać złożona
- Jeżeli dopuszczalne jest składanie ofert w formie papierowej warto wyraźnie rozstrzygnąć, że za datę złożenia oferty uznaje się datę jej wpływu do Beneficjenta, a nie datę jej nadania na pocztę
- Warto rozstrzygnąć, **co uznaje się za ofertę złożoną w terminie**, np. że musi zawierać podpis osoby uprawnionej do zaciągania zobowiązań w imieniu wykonawcy, ew. zeskanowany podpis, albo że oferta musi zawierać załączniki i Beneficjent nie będzie wzywał o ich uzupełnienie, tylko odrzuci ofertę
- Informacja o tym, **czy można ofertę wycofać?**
- Co ze **złożeniem więcej niż jednej oferty przez tego samego wykonawcę?**

Zasady konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” 2014-2020

Zapytanie ofertowe – elementy

Informacja o wykluczeniu z możliwości udzielenia zamówienia podmiotom powiązanym osobowo lub kapitałowo

- Należy wyraźnie wpisać ten zakaz – tzn., że beneficjent nie może być podmiotem powiązanym osobowo lub kapitałowo
- Te terminy mogą nic nie znaczyć dla wykonawców – należy podać definicję takiego podmiotu (tzn. przekopiować ją z Zasad)
- Dobrą praktyką jest podanie imion i nazwisk osób zajmujących się postępowaniem ze strony Beneficjenta (np. pracownik odpowiedzialny za przetarg) oraz upoważnionych do zaciągania zobowiązań ze strony Beneficjenta
- Należy pamiętać, że w przypadku beneficjenta, u którego za zamówienia odpowiedzialny jest konkretny pracownik (np. dyrektor ds. zakupów, gminny inspektor w wydziale zamówień) wykluczenie dotyczy także wykonawców powiązanych z tymi właśnie pracownikami

Zasady konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” 2014-2020

Zapytanie ofertowe – elementy

Informacja o odrzuceniu ofert

- Należy wymienić sytuację, w której oferta wykonawcy zostanie odrzucona, tzn. nie będzie brana pod uwagę przy ocenie
- Zazwyczaj przyjmuje się, że złożona odrzucić ofertę wyłącznie takiego wykonawcy, który nie podlega wykluczeniu (wykluczenie na wcześniejszym etapie) – Zasady przyjęły nieco inny model
- Zasady... wymieniają przykładowe przesłanki odrzucenia oferty („jeżeli Beneficjent nie zastrzeże inaczej”). Warto te przesłanki uwzględnić w treści zapytania ofertowego
 - 1) Oferta nie odpowiada treści zapytania ofertowego
 - 2) Oferta złożona przez podmiot niespełniający warunków udziału w postępowaniu
 - 3) Jeżeli została złożona przez podmiot powiązany kapitałowo lub osobowo
 - 4) Jeżeli została złożona po terminie
 - 5) *Oferta niepodpisana, oferta złożona w innej formie, oferta niezawierająca załączników* – **przykładowe opcjonalne przesłanki**
- Można, ale nie trzeba, opisać co się dzieje z ofertami odrzuconymi

Zasady konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” 2014-2020

Zapytanie ofertowe – elementy

Informacja o unieważnieniu postępowania - Beneficjent unieważni postępowanie w przypadku nie otrzymania co najmniej jednej oferty zgodnej z zapytaniem ofertowym, niepodlegającej odrzuceniu.

Opcjonalnie:

- Wykaz załączników (np. formularz oferty, wzór umowy dot. Zamówienia)
- Dane kontaktowe ws. informacyjnych
- Informacje nt. terminu, w jakim zostaną ocenione oferty, informacja o sposobie i terminie podania informacji o wyniku tej oceny
- Kwestia ew. kontaktów z wykonawcą po złożeniu oferty – w sprawie wyjaśnień (ale nie modyfikacji oferty – radzę ostrożność)
- Kwestia postępowania z dwiema lub więcej ofertami jednego wykonawcy
- Możliwość zmiany treści umowy lub warunków zamówienia – kiedy, musi to być opisane konkretnie (np. możliwość przedłużenia terminu wykonania zamówienia, albo zmiany miejsca)
- Zastrzeżenie o możliwości odwołania postępowania ofertowego bez podania przyczyn na każdym jego etapie
- Okres związania ofertą

Zakres i zasady dofinansowania operacji w zakresie podnoszenie wartości produktów, tworzenia miejsc pracy...

Protokół z postępowania

Każde postępowanie o udzieleniu zamówienia należy udokumentować protokołem zawierającym co najmniej.

- 1) informację, do jakich potencjalnych wykonawców Beneficjent wysłał zapytanie ofertowe;
- 2) **informację o sposobie upublicznienia zapytania** ofertowego przez Beneficjenta (na jakiej stronie internetowej, czy na portalu ARIRM?);
- 3) **wykaz ofert, które wpłynęły** do Beneficjenta w odpowiedzi na zapytanie ofertowe wraz ze wskazaniem **daty wpłynięcia** oferty do Beneficjenta oraz z **podaniem tych danych z ofert, które stanowią odpowiedź na kryteria oceny** ofert;
- 4) informację o wagach punktowych lub procentowych przypisanych do poszczególnych kryteriów oceny oraz o sposobie **przyznawania punktacji** za spełnienie danego kryterium;
- 5) **przyczyny odrzucenia ofert** przez Beneficjenta,
- 6) **wskazanie wybranej oferty wraz z uzasadnieniem** wyboru;
- 7) **datę sporządzenia** protokołu i **podpis Beneficjenta lub osoby upoważnionej** przez Beneficjenta do podejmowania czynności w jego imieniu;
- 8) **Informację o przyczynach braku podziału zamówienia** na części
- 9) + ew. informacja o sposobie oszacowania wartości przedmiotu zamówienia

Zakres i zasady dofinansowania operacji w zakresie podnoszenie wartości produktów, tworzenia miejsc pracy...

Protokół z postępowania

- Każdy protokół ma służyć wykazaniu, że Beneficjent prawidłowo udzielił zamówienia, tzn. działał w oparciu i zgodnie z Zasadami...
- Dlatego – jako dowody potwierdzające, że to co zapisano w protokole miało miejsce, należy zgromadzić załączniki do protokołu (nie dot. zapytania za pomocą portalu ARiRM):
 - 1) Zapytanie ofertowe
 - 2) Potwierdzenie wysłania zapytania do odpowiedniej liczby potencjalnych wykonawców
 - 3) Potwierdzenie publikacji zapytania na wymaganych stronach internetowych (nie dot. publikacji na portalu ARiRM)
 - 4) Złożone oferty (wszystkie – te złożone po terminie i inne odrzucone też)
 - 5) Oświadczenie beneficjenta o braku powiązań z wybranym wykonawcą
 - 6) Dokumenty z szacowania wynagrodzenia
 - 7) W przypadku podmiotów zobowiązanych do stosowania PZP, w przypadku zamówień podprogowych – wewn. regulamin udzielania zamówień podprogowych, zgodnie z którym wybrano wykonawcę

Zakres i zasady dofinansowania operacji w zakresie podnoszenie wartości produktów, tworzenia miejsc pracy...

Zachowanie konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców

- W przypadku, gdy Beneficjent zdecyduje się zamieścić **zapytanie ofertowe** na dedykowanym portalu ARiMR niezwłocznie po zakończeniu postępowania, **zamieszcza na ww. portalu informację o:**
 - 1) wyborze wykonawcy oraz wykaz złożonych ofert albo
 - 2) odrzuceniu wszystkich złożonych ofert oraz wykaz złożonych ofert, albo
 - 3) niezłożeniu żadnej oferty, albo
 - 4) zakończeniu tego postępowania bez wyboru żadnej z ofert.
- **Beneficjent zobowiązany jest do ponownego przeprowadzenia postępowania w przypadku, gdy potencjalni wykonawcy nie złożyli co najmniej dwóch ofert zgodnych z zapytaniem z wyjątkiem zamieszczenia ogłoszenia na dedykowanym portalu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (i braku odpowiedniej klauzuli).**
- W przypadku, gdy z rozeznania rynku wynika, że na rynku istnieje mniejsza liczba potencjalnych wykonawców danego zamówienia niż wynika z Zasad, **można wysłać zapytania do mniejszej liczby potencjalnych wykonawców** – wymaga to **na wniosku Beneficjenta uzasadniający i akceptacji przez instytucję pośredniczącą**, z którą Beneficjent zawarł umowę o dofinansowanie.

Zakres i zasady dofinansowania operacji w zakresie podnoszenia wartości produktów, tworzenia miejsc pracy...

Zachowanie konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców

Zasady konkurencyjności określonych przez MG MiŻŚ nie stosuje się do zamówień, których przedmiotem są:

- 1) zamówienia mogące być zrealizowane **tylko przez jednego wykonawcę** z jednego z następujących powodów:
 - brak konkurencji ze względów technicznych o obiektywnym charakterze (tutaj trzeba uważać, nie może być tak, że sami sobie określimy warunki zamówienia, to co chcemy uzyskać, że na końcu się okazuje, że tylko firma X może to zrealizować)
 - przedmiot zamówienia jest objęty ochroną praw wyłącznych, w tym praw własności intelektualnej (jedna firma ma patent na technologię, która koniecznie może być wykorzystana, tylko jeden pomiot przeprowadził badania, których wyniki chcemy wykorzystać, a musimy za to zapłacić)
- 2) zamówienia na **dostawy są rzeczy wytwarzane wyłącznie w celach badawczych, doświadczalnych, naukowych lub rozwojowych**, z wyłączeniem zamówień obejmujących produkcję masową służącą osiągnięciu rentowności ekonomicznej lub pokryciu kosztów badań i rozwoju,
- 3) umów z zakresu **prawa pracy**,
- 4) koszty **transferu wiedzy i technologii**,
- 5) usługi przyjmowania, sortowania, przemieszczania lub doręczania **przesyłek pocztowych**

Zasady **nie dotyczą zamówień w których wybór wykonawców poszczególnych zamówień nastąpił w trybie przetargu nieograniczonego albo przetargu ograniczonego w trybie PZP** (dobrowolne stosowanie ustawy pzp.)

Zasady **nie dotyczą zamówień udzielonych po dwukrotnym nieskutecznym przeprowadzeniu procedury**, o której mowa w rozdziale 2 Zasad albo po zamieszczeniu zapytania ofertowego na dedykowanym portalu ARiMR, po którym Beneficjent nie otrzymał ani jednej ważnej oferty.

Zasady konkurencyjności – podstawowe informacje

Konsekwencje naruszenia Zasad...

- § 6 ust. 1 pkt 13 umowy

1. **Beneficjent zobowiązuje się do spełnienia warunków określonych w Programie, rozporządzeniu nr 1303/2013, rozporządzeniu nr 508/2014, ustawie o EFMR, rozporządzeniu w sprawie Priorytetu 4 i rozporządzeniu w sprawie zaliczek oraz realizacji operacji zgodnie z postanowieniami umowy, a w szczególności do:**

13) **zachowania konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców poszczególnych zadań ujętych w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji stanowiącym załącznik nr 1 do umowy, w przypadku gdy do ich wyboru nie mają zastosowania przepisy o zamówieniach publicznych, zgodnie z Zasadami konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze”, opublikowanymi na stronie internetowej administrowanej przez ministra właściwego do spraw rybnactwa.**

- § 13 ust. 2 umowy

2. **W przypadkach niewypełnienia przez Beneficjenta zobowiązań, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1–3, 9, 10 lit. a, b i f–h, 11 i 13 oraz § 8 ust. 1, Beneficjent zachowuje prawo do części pomocy finansowej w wysokości odpowiadającej tej części operacji lub jej etapu, które zostały zrealizowane lub mogą zostać zrealizowane zgodnie z warunkami, o których mowa w § 3, jeżeli cel operacji został osiągnięty lub może zostać osiągnięty do dnia złożenia wniosku o płatność końcową.**

Zasady konkurencyjności – podstawowe informacje

Konsekwencje naruszenia Zasad...

- § 13 ust. 2 umowy
 2. *W przypadkach niewypełnienia przez Beneficjenta zobowiązań, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1–3, 9, 10 lit. a, b i f–h, 11 i 13 oraz § 8 ust. 1, Beneficjent zachowuje prawo do części pomocy finansowej w wysokości odpowiadającej tej części operacji lub jej etapu, które zostały zrealizowane lub mogą zostać zrealizowane zgodnie z warunkami, o których mowa w § 3, jeżeli cel operacji został osiągnięty lub może zostać osiągnięty do dnia złożenia wniosku o płatność końcową.*
- Beneficjentowi **grozi obniżenie refundacji** (ew. zwrot wcześniej wypłaconej pomocy) – **dokonywana jest korekta finansowa** polegająca na obniżeniu kwoty, jaką można wypłacić wnioskodawcy, w stosunku do kwoty która została określona w umowie, tj. kwoty, która należałaby się gdyby uchybienie nie zostało popełnione
- Zasady... określają o ile zostanie obniżona pomoc finansowa
- Generalna reguła jest taka, że każde uchybienie jest związane z =konsekwencjami
- Jeżeli w jednym postępowaniu dopuszczono się kilku uchybień, to nie sumuje się wartości obniżeń za każde z nich, tylko dokonuje się korekty w oparciu o wyższy współczynnik obniżenia („płaci się najdroższy mandat”)
- Np. gdy za krótkie terminy na złożenie oferty (np. tylko 5 dni – korekta 50%) oraz ogłoszenia nie zamieszczono na stronie internetowej, a jedynie wysłano do odpowiedniej liczby wykonawców (korekta 25%) – zastosowanie **korekty 50 %**

Zasady konkurencyjności – podstawowe informacje

Konsekwencje naruszenia Zasad...

- Korekta dokonywana jest w stosunku do wydatku, którego dotyczyło uchybienie (obniżenie procentowe, o których mowa w zasadach dotyczy nie całkowitej kwoty pomocy na operację, ale konkretnego wydatku)
- Dokonując korekty istotna jest wartość wydatku, intensywność pomocy oraz „taryfa”, czyli procent obniżenia
- Np. jeżeli:
 - a) beneficjent uzyskał pomoc w wysokości 200 000 zł,
 - b) Intensywność pomocy wynosiła 50%
 - c) wydatek, którego dotyczyło uchybienie 123 000 zł brutto i VAT był niekwalifikowalny
 - d) wskaźnik korekty wynosi 50%

- **to obniżenie wynosi 50 000 zł**

Dziękuję za
uwagę

... i polecam
się na
przyszłość

*Kancelaria Radcy Prawnego
Paweł Rodak
ul. św. Stanisława 6/41
01-162 Warszawa*

*pawel_rodak@interia.pl
Tel. 696 044 091*

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Morski i Rybacki

